

De Juiste Aanpak **voor Almere.**

Inhoud

1. Veiligheid	3
2. Mobiliteit (verkeer en parkeren).....	5
3. Economie, werk en ondernemen	6
4. Wonen en stedelijke ontwikkeling.....	8
5. Financiën en gemeentelijke organisatie	10
6. Zorg (inclusief Jeugdzorg en WMO-beleid)	13
7. Onderwijs	15
8. Energie	16
9. Integratie en spreidingswet	18
10. Kunst, cultuur en sport	19
Slotwoord	20

Inleiding

Almere 50 jaar!

Een moment in 2026 om bij stil te staan. Een jaar waar we niet alleen dit jubileum vieren, maar ook ons kostbare stemrecht mogen gebruiken om de koers van deze geweldige stad te bepalen.

Almere is een jonge en dynamische stad, met volop ruimte voor creativiteit en innovatie. Een stad die bekend staat om haar moderne architectuur en groene, waterrijke omgeving. Hier is de potentie om verder te bouwen aan een mooie en solide omgeving waar mensen met plezier leven, wonen en werken en waar ruimte is voor ondernemen. Een stad die vraagt om goed bestuur met een heldere visie voor de korte en lange termijn. Een stad die vraagt om deelname van JA21 in de gemeenteraad. Immers, JA21 staat voor aanpakken en oplossen.

Wij geloven in krachtige, directe en efficiënte oplossingen voor de uitdagingen van Almere, met een focus op woningbouw, veiligheid en economische vitaliteit, waarbij burgerparticipatie meer is dan slechts een modewoord.

In de raadsperiode 2026-2030 gaan wij richting de vijfde stad van Nederland. Hiermee staan we op een kruispunt waarop we belangrijke keuzes moeten maken. Een woningaanbod voor starters tot senioren, van Pampus tot Oostkavels. Onderwijs met Windesheim, innovatie met de High Tech Campus. Alles in combinatie met de juiste voorzieningen voor alle stadsdelen en een bloeiende lokale economie. Met oog voor recreatie en natuur zoals speeltuinen, strand en bossen. Er zal veel van Almere worden gevraagd, maar daar willen we wel wat voor terug.

JA21 wil de mouwen opstropen en de juiste afslag nemen op dat kruispunt:

- ✓ Een focus op de kerntaken en het huishoudboekje op orde. Geen verspilling van gemeenschapsgeld!
- ✓ Bouwen? Ja, maar met aandacht voor goed OV, de IJmeerverbinding en verbreding van de A6
- ✓ Veiliger Almere met meer wijkagenten en handhavers
- ✓ Een gezonde balans tussen wonen en werkgelegenheid
- ✓ De juiste infrastructuur en voorzieningen die horen bij deze toekomstige 5de stad van Nederland

Met dit programma presenteren wij onze plannen voor een sterk, ondernemend en veilig Almere.

René de Pree

Lijsttrekker JA21 Almere

1. Veiligheid

Veiligheid is een belangrijke taak van de gemeente en vormt de basis voor een leefbare stad. Inwoners moeten zich vrij en veilig kunnen voelen op straat. Dat vraagt om een stevige inzet van de gemeente in nauwe samenwerking met handhaving en politie. Daarnaast verbeteren we de sociale veiligheid door verloedering en malafide bedrijven aan te pakken en te zorgen voor schone, goed onderhouden en goed verlichte straten.

In kwetsbare wijken zijn zichtbaarheid en toezicht van groot belang. Door intensief samen te werken met buurtgemeenschappen kunnen problemen sneller worden gesignaleerd en aangepakt. Jeugdoverlast moet vroeg worden tegengegaan om te voorkomen dat jongeren afglijden naar criminaliteit. Daarom treden we vroegtijdig op en worden ouders altijd betrokken bij overlastmeldingen over hun kind. Korte communicatielijnen en een goede samenwerking tussen (jeugd)boa's, wijkagenten, scholen en jeugdzorg zijn hiervoor cruciaal.

JA21 Almere kiest voor een duidelijke en daadkrachtige aanpak van criminaliteit, ondermijning en overlast. Intimiderend gedrag en criminaliteit accepteren wij niet op onze straten. Onze handhaving richt zich dan ook op de aanpak van deze problematiek. Op locaties waar structurele problemen spelen, overwegen we, in overleg met de politie, de inzet van cameratoezicht.

JA21 wil dat structurele overlastlocaties doelgericht worden aangepakt. Overlastspots worden niet langer gedoogd, maar aangepakt door consequente handhaving. Waar de openbare orde ernstig onder druk staat, zoals rond Station Almere Centrum, wil JA21 dat de burgemeester het gebied aanwijst als veiligheidsrisicogebied, zodat preventief fouilleren mogelijk wordt. Daarnaast investeren we in betere verlichting van fietspaden en looproutes,

zodat inwoners zich ook 's avonds en 's nachts veilig door het centrum kunnen bewegen.

Een effectieve aanpak vraagt om voldoende capaciteit en bevoegdheden. Daarom wil JA21 het aantal BOA's uitbreiden en hen beter uitrusten met passende handhavingsmiddelen, zodat zij hun taken veilig en doeltreffend kunnen uitvoeren. JA21 wil werken met een lik-op-stukbeleid: bij overlast wordt direct gehandhaafd en stoppen we met vrijblijvend waarschuwen. We staan geen uitbreiding van het aantal coffeeshops toe en verscherpen het toezicht op bestaande coffeeshops om overlast en ondermijning tegen te gaan. Daarnaast pleit JA21 voor politiebureaus in Almere Haven en Poort om de zichtbaarheid en bereikbaarheid van de politie te vergroten.

Tot slot beperken we het aanzuigende effect op de openbare orde door in te zetten op krimp van de asielopvang en door daklozen zonder binding met Almere terug te sturen naar de gemeente van herkomst.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Een stevige en zichtbare inzet op veiligheid, in nauwe samenwerking met handhaving en de politie, zodat inwoners zich vrij en veilig voelen in hun wijk en op straat.
- ✓ Gericht aanpak van criminaliteit, ondermijning en structurele overlastlocaties, waarbij overlast niet wordt gedoogd.
- ✓ Uitbreiding van het aantal BOA's, inclusief passende handhavingsmiddelen, zodat handhaving effectief en veilig kan optreden.
- ✓ Aanwijzing van het gebied rond Station Almere Centrum als veiligheidsrisicogebied, zodat preventief fouilleren mogelijk wordt.
- ✓ Geen uitbreiding van het aantal coffeeshops en streng toezicht op bestaande coffeeshops om overlast en ondermijning tegen te gaan.

2. Mobiliteit (verkeer en parkeren)

Het is van groot belang dat Almere goed bereikbaar blijft en dat onze inwoners zich vlot en veilig van A naar B kunnen verplaatsen. Onze inwoners gaan zelf over welke vorm van mobiliteit ze kiezen. We ontmoedigen autogebruik en autobezit niet. Om ervoor te zorgen dat de lokale economie kan floreren zorgen we als gemeente ervoor dat de infrastructuur, bereikbaarheid en parkeervoorzieningen van onze winkelgebieden en bedrijventerreinen op orde zijn.

JA21 zet zich in voor goed onderhouden wegen, fiets- en voetpaden die voor iedereen toegankelijk zijn. Verkeersonveilige locaties pakken we met voorrang aan. We zorgen voor een goede doorstroming door wegen niet onnodig af te waarderen naar 30 km/u. We investeren in voldoende parkeergelegenheden, en hanteren bij nieuwbouwprojecten realistische parkeernormen, zodat de parkeerdruk beheersbaar blijft.

Voor JA21 betekent mobiliteit in Almere echte keuzevrijheid. We verzetten ons tegen het anti-autobeleid en houden vast aan bereikbaarheid voor alle vervoersvormen.

Daarom komen er in Almere geen zero-emissiezones die inwoners, ondernemers en bezoekers beperken in hun mobiliteit. Essentiële verkeersverbindingen, zoals de Hospitaaltunnel, blijven open voor gemotoriseerd verkeer. Ook zetten wij in op realistische snelheden op de dreven en verhogen we waar mogelijk de maximumsnelheid naar 70 km/u, om de doorstroming te verbeteren.

Daarnaast vraagt de groei van Almere om stevige investeringen in regionale en landelijke bereikbaarheid. JA21 pleit voor een volwaardige IJmeerverbinding, waarbij niet alleen wordt ingezet op openbaar vervoer, maar er ook genoeg ruimte komt voor autoverkeer. We lobbyen voor betere spoorverbindingen, waaronder een rechtstreekse intercity tussen Almere en Utrecht, en aansluiting op het nachtnet richting Schiphol en Amsterdam. Ook lobbyen we voor verbreding van de A6 tussen Lelystad en Almere, zodat Almere bereikbaar blijft voor wonen, werken en ondernemen. Goede mobiliteit is geen luxe, maar een randvoorwaarde voor onze stad.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Vrijheid in mobiliteit en keuze voor inwoners, waarbij iedereen zich vlot en veilig van A naar B kan verplaatsen en autogebruik niet wordt ontmoedigd.
- ✓ Goed onderhouden en veilige infrastructuur, met aandacht voor wegen, fiets- en voetpaden en een gerichte aanpak van verkeersonveilige locaties.
- ✓ Goede doorstroming, door wegen niet onnodig af te waarderen naar 30 km/u en waar mogelijk de maximumsnelheden op dreven te verhogen tot 70 km/u.
- ✓ Goede bereikbaarheid per auto en beheersbare parkeerdruk, door essentiële verbindingen, zoals de Hospitaaltunnel, open te houden en vast te houden aan realistische parkeernormen.
- ✓ Stevige investeringen in regionale en landelijke bereikbaarheid, met een volwaardige IJmeerverbinding en actieve lobby voor betere spoor- en wegverbindingen.

3. Economie, werk en ondernemen

JA21 is trots op de ondernemers die Almere economisch versterken, onze winkelgebieden tot leven brengen en een belangrijke bijdrage leveren aan de lokale gemeenschap. De gemeente moet de voorwaarden scheppen waarin ondernemers kunnen floreren. We zorgen voor een goede bereikbaarheid, lage gemeentelijke lasten en eenvoudige, betaalbare vergunningsaanvragen. Daarnaast verlagen we de regeldruk, zodat ondernemers meer ruimte krijgen om te ondernemen. Met een ondernemersloket bieden we een vast en betrouwbaar aanspreekpunt bij de gemeente, waar ondernemers terecht kunnen met al hun vragen.

Het gemeentelijk beleid draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers en geeft ruimte aan de markt. Om de lokale economie een extra impuls te geven, investeren we als gemeente in een lokaal ondernemersfonds. Vanuit dit fonds werken we samen met ondernemers aan projecten die de economische vitaliteit versterken. Dit kan variëren van promotionele activiteiten en citymarketing tot het organiseren van evenementen, het stimuleren van samenwerking tussen ondernemers en het aanbieden van trainingen.

Almere is sterk gegroeid en kent een oplopende beroepsbevolking. Er is relatief veel ruimte: bedrijventerreinen, beschikbare kavels, (bedrijfs)vastgoed en een goede bereikbaarheid. Dat biedt potentieel. Echter, veel MKB-bedrijven hebben het lastig in Almere. Met een stad in ontwikkeling is er enige onzekerheid over de verdeling van inkomensgroepen en hun bestedingspatroon. Het verschil tussen forenzen en inwoners die lokaal werkzaam zijn of studeren heeft ook invloed op de lokale economie. Hoewel er bedrijventerreinen en kavels beschikbaar zijn, blijkt dat vooral ondernemers die willen uitbreiden, moeite hebben geschikte huisvesting of extra bedrijfsruimte te vinden. De huidige netcongestie vormt daarbij een bijkomende uitdaging.

Almere is als woon- en forenzenstad opgezet en dit zien we terug in de woon-werkverhouding. Terwijl landelijk 85% van de inwoners in de eigen stad woont en werkt is dat in Almere slechts 67%. Dat betekent dat de lokale Almeerse economie op dit moment relatief beperkt is vergeleken met andere grote steden, maar wel het potentieel heeft om te groeien. Dit potentieel moeten we faciliteren.

De omslag naar een lokale economische motor is gaande, maar vereist dat vraag, aanbod én infrastructuur goed meebewegen. Als de stad groeit en er meer bedrijven bijkomen, zeker in innovatieve en technische sectoren (zoals de aangekondigde uitbreiding van ASMI), is voldoende (geschoold) personeel cruciaal.

Voor ondernemers die willen innoveren of meegroeien is het belangrijk dat de stad faciliteert: goede infrastructuur, bedrijfsruimte, talentpool en samenwerkingsmogelijkheden. Als die ontbreken of te traag ontwikkeld worden, kan dat verdere groei in de weg staan. Daarom onderkennen we de ondernemingsrisico's zoals een tekort aan geschikt personeel (vooral technisch, digitaal, zorg en onderwijs gerelateerd) en hogere lasten door onder andere stijgende lokale en energiekosten.

Om de economische ontwikkeling van de stad verder te stimuleren moet Almere goed bereikbaar zijn voor bevoorradings- en bezoekers. Dus geen zero-emissiezones die ondernemers en inwoners op hoge kosten jagen en de Hospitaaltunnel openhouden zodat winkels bereikbaar blijven.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Het aantrekken van hoogwaardige maakindustrie, zoals een High Tech Campus en innovatieve defensie-industrie, maar zonder dat de risico's en kosten bij de Almeerder terechtkomen.
- ✓ Een snelloket om regeldruk voor MKB'ers te verlagen en om makkelijker vergunningen aan te vragen.
- ✓ De transitie stimuleren van woon-forenzenstad naar volwaardige ondernemingsstad, met bijbehorende groei van banen.
- ✓ Geen financiering vanuit de gemeente voor prestigeprojecten die financieel en economisch op de lange termijn niets bijdragen.
- ✓ Marktwerving en winstgevend, toekomstbestendig ondernemen volop mogelijk maken in Almere, onder andere door het inzetten een ondernemingsfonds.
- ✓ Geen zero-emissiezones in Almere.
- ✓ Hospitaaltunnel openhouden voor verkeer.
- ✓ Een volwaardige IJmeerverbinding, dus ook voor auto's.

4. Wonen en stedelijke ontwikkeling

De woningnood is hoog en vraagt om snelle, pragmatische oplossingen. JA21 wil dat Almere voortvarend nieuwe woningen bouwt. Wij zijn voorstander van de 'straatje-erbij'-aanpak, waarbij uitbreiding aan de randen van de stad mogelijk wordt gemaakt. Daarnaast benutten we waar mogelijk inbreidingslocaties binnen de bestaande gemeentegrenzen. Dit gebeurt altijd zonder dat cruciale voorzieningen, zoals groen, sport, onderwijs of bereikbaarheid, in de knel komen. Almere heeft daarnaast meerdere grootschalige woningbouwlocaties, die gaan we benutten.

JA21 staat voor realistische parkeernormen, zodat nieuwe woonwijken bereikbaar en leefbaar blijven. Ook willen we af van overmatige regels die bouwprojecten vertragen of onnodig duur maken. Wij laten het bouwen van woningen daarom zoveel mogelijk aan de markt over, met zo min mogelijk verplichte bouwpercentages voor verschillende woningcategorieën of belemmerende duurzaamheidsmaatregelen.

De woningmarkt mag niet op slot blijven door eindeloze stikstofbelemmeringen. Binnen onze gemeente gaan we actief op zoek naar bouwlocaties waar wél ruimte is binnen de regels, en waar nodig ondersteunen we projecten met een gemeentelijke bouwregisseur om stagnatie te voorkomen.

Almere heeft juist de ruimte en de kansen om de woningnood daadwerkelijk aan te pakken. Met grootschalige woningbouwlocaties, zoals Almere Pampus, kan Almere een belangrijke bijdrage leveren aan het oplossen van het woningtekort. Voor JA21 betekent versnelling van de woningbouw vooral bouwen wat nodig is. De focus ligt op betaalbare koopwoningen, zodat starters, gezinnen en middeninkomens weer perspectief krijgen.

JA21 is tegen voorkeursregelingen voor statushouders bij woningtoewijzing; woningen moeten beschikbaar zijn op basis van gelijke en transparante regels.

Doorstroming op de woningmarkt stimuleren we door aantrekkelijke en passende woningen voor senioren te realiseren, waaronder ruimte voor initiatieven zoals knarrenhofjes. Zo komen bestaande gezinswoningen beschikbaar en

blijft de woningmarkt in beweging. Erfpachtconstructies in Almere wijzen we af: woningen moeten daadwerkelijk eigendom zijn en blijven van bewoners.

Bij nieuwe ontwikkelingen kiest JA21 voor wijkgericht maatwerk. Bewoners worden betrokken bij herontwikkeling van hun buurt, zodat plannen aansluiten bij de leefomgeving. We willen dat het groene karakter van Almere behouden blijft. Nieuwe stadsdelen, zoals Almere Pampus, ontwikkelen we alleen als voorzieningen, bereikbaarheid en parkeergelegenheid vanaf het begin goed zijn geregeld. De gemeente schept de randvoorwaarden en geeft projectontwikkelaars daarbinnen de ruimte om te bouwen, zonder onnodige gemeentelijke inmenging.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Versnelde en pragmatische woningbouw, door zowel uitbreiding aan de randen van de stad ('straatje-erbij') als verantwoorde inbreiding, zonder dat leefbaarheid en voorzieningen onder druk komen te staan.
- ✓ Bouwen waar ruimte is, met grootschalige woningbouwlocaties zoals Almere Pampus, zodat Almere daadwerkelijk bijdraagt aan het oplossen van de woningnood.
- ✓ Focus op betaalbare koopwoningen en doorstroming, zodat starters, gezinnen en middeninkomens perspectief krijgen en senioren passende woonalternatieven hebben, waaronder knarrenhofjes.
- ✓ Eerlijke en transparante woningtoewijzing, zonder voorrangsregeling voor statushouders
- ✓ Ruimte om te bouwen, waarbij projectontwikkelaars de ruimte krijgen om te realiseren zonder onnodige inmenging.

5. Financiën en gemeentelijke organisatie

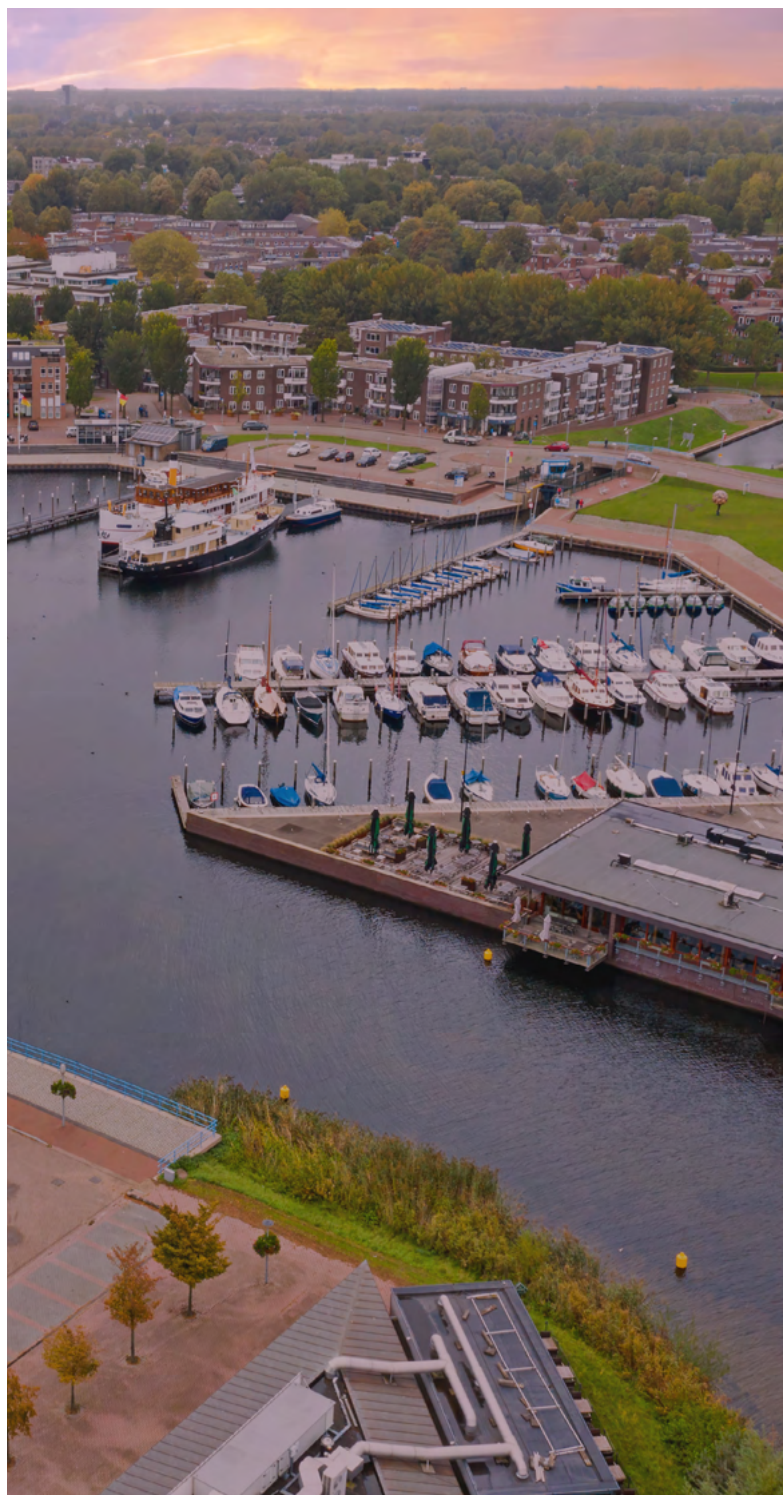
De gemeenteraad moet zorgvuldig omgaan met uw belastinggeld. Dat betekent dat we een realistisch en solide financieel beleid voeren, waarbij we niet meer uitgeven dan er binnenkomt. JA21 houdt de woonlasten zo laag mogelijk. We kijken kritisch naar uitgaven van de gemeente en snijden in kosten die niet noodzakelijk zijn. De gemeente moet zich richten op haar wettelijke kerntaken, zoals veiligheid, wegenonderhoud en jeugdzorg en geen belastinggeld besteden aan doelloze visies of projecten zonder directe meerwaarde. De algemene reserve is de spaarpot van de gemeente. Deze is bedoeld voor calamiteiten en wordt uitsluitend daarvoor gebruikt.

De gemeentelijke organisatie moet efficiënt en servicegericht functioneren, waarbij de dienstverlening aan onze inwoners centraal staat. De gemeente blijft makkelijk benaderbaar en stelt zich behulpzaam op. We stoppen met het automatisme om bij elk project dure externe adviesbureaus in te schakelen. De benodigde kennis en kunde beleggen we zoveel mogelijk binnen onze ambtelijke organisatie. Zo borgen we de informatiepositie van de gemeente op lange termijn.

Almere staat op een kruispunt aan uitdagingen: groeien en leefbaar blijven. Een gecombineerde opdracht die de komende jaren veel zal vergen. Een gezond huishoudboekje en een verstandig financieel beleid zijn dan ook onmisbaar om alle opdrachten aan te kunnen.

De huidige financiële positie baart echter grote zorgen, terwijl de ambities onveranderd hoog blijven. Almere staat op plaats twee in de lijst van financieel minst gezonde gemeenten. Dat moet duidelijk anders. Dat kan ook duidelijk anders.

De begroting van 2026 laat een verlies zien van ruim €28 miljoen en is daarmee niet sluitend. Vanaf 2027 zal dit

beeld niet veel beter zijn. Voor 2025 wordt ook nog een fors tekort verwacht van mogelijk zo'n €60 miljoen.

Een onhoudbare situatie die voorlopig wordt "opgelost" door flink uit de gemeentelijke spaarpot te putten. Het gaat om geld dat vooral is verdiend met de verkoop van bouwgrond en dat niet bedoeld is om tekorten te dekken, maar om te investeren in de toekomst van Almere. Het kan niet zo zijn dat telkens incidentele middelen worden ingezet voor structurele problemen. Dat gaat op den duur vreselijk wringen en biedt geen echte oplossing.

Dat Almere niet de tering naar de nering weet te zetten, is zeer zorgelijk. Even zorgwekkend is dat de gemeente noodgedwongen hapsnapmaatregelen moet nemen en met veel kunst- en vliegwerk probeert de financiën op orde te houden. Structurele oplossingen zijn urgenter dan ooit, zeker gezien de nieuwe financiële uitdagingen vanaf 2028. Begroten betekent prioriteiten stellen en inhoudelijke keuzes maken, om deze vervolgens financieel bij te stellen. Een langetermijnvisie is onontbeerlijk, ook om mogelijke ombuigingen beter in kaart te brengen.

Almere lijkt niet te ontkomen aan een fundamentele herbezinning van de huidige beleidsagenda, met een structureel herstelplan om te voorkomen dat de financiële situatie verder vastloopt. Ons doel is om een duurzaam financieel evenwicht te creëren.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Geen lastenverhoging voor de inwoners via de OZB en parkeertarieven, maar een gerichte verlaging.
- ✓ Het formuleren van een heldere begrotingsdiscipline.
- ✓ Structurele uitgaven alleen bij structurele dekking; geen incidentele meevallers inzetten voor de dekking van structurele uitgaven.
- ✓ Een gezond financieel beleid vraagt om duidelijke keuzes en verstandig omgaan met mee- en tegenvallers.
- ✓ Streven naar een financiële buffer die past bij de omvang van een gemeente als Almere en die voorzien wordt van een set beleidsmatige spelregels.
- ✓ Een structureel herstelplan om te komen tot een realistische bestuurlijke meerjarenagenda.
- ✓ Geen automatische kwijtschelding van gemeentelijke belastingen op basis van inkomen.

Naast een gezond huishoudboekje en een strakke begrotingsdiscipline dient er sprake te zijn van goed bestuur in de gemeentelijke organisatie. De sterke groei van Almere moet in goede banen geleid worden. Het bestuur moet meegroeien naar volwassenheid en afgestemd zijn op de nieuwe ambities en uitdagingen.

Cruciaal is dat dit nieuwe bestuur realistisch is in haar prioriteitstelling. Geen prestigeprojecten meer maar realistische, haalbare en verantwoorde doelen. Het vertrouwen van de burger is cruciaal: dit vraagt een verantwoord en uitlegbaar beleid.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Een bestuur dat zich met name richt op de gemeentelijke kerntaken (veiligheid, publieke voorzieningen, woningbouw, infrastructuur).
- ✓ Een dienstbare gemeente; klein waar het kan, sterk waar het moet.
- ✓ Een ambtelijke organisatie die daarbij past, sober en doelmatig. Interne expertise in plaats van dure externe inhuur.
- ✓ Burgerzaken werkt niet langer alleen op afspraak.
- ✓ Een zichtbaar bestuur en een echte betrokkenheid van de inwoners via onder andere invoering van een correctief referendum.
- ✓ Stoppen met niet-wettelijk verplicht diversiteits- en inclusiebeleid.

6. Zorg (inclusief Jeugdzorg en WMO-beleid)

Zorg is een belangrijke taak van de gemeente, en inwoners moeten kunnen rekenen op betrouwbare en kwalitatief goede ondersteuning. Vooral in de jeugdzorg is het essentieel dat wachtlijsten worden ingekort. Ieder kind verdient tijdige en passende hulp. JA21 maakt daarbij een duidelijk onderscheid tussen opvoedvragen en zorgvragen. Opvoedproblemen moeten vroegtijdig worden aangepakt om onnodige medicalisering te voorkomen. Dit ontlast de jeugdzorg, waardoor echte zorgvragen sneller kunnen worden behandeld.

Onze aanpak richt zich op tijdelijke en doelgerichte ondersteuning, met zelfstandigheid als einddoel. Vanaf de start moet helder zijn dat een traject eindig is. De uitstroom uit de jeugdzorg krijgt daarom evenveel aandacht als de instroom. We willen geen langdurige zorgtrajecten zonder perspectief, maar hulp die gezinnen sterker maakt en hen in staat stelt weer op eigen kracht mee te doen in de samenleving.

Daarnaast wonen inwoners steeds langer zelfstandig en doen zij vaker een beroep op WMO-voorzieningen. In het WMO-beleid moet maatwerk en vertrouwen centraal staan. JA21 wil dat de procedures voor aanvragen eenvoudiger, sneller en begrijpelijker worden, zodat inwoners niet verdwalen in bureaucratie maar snel de juiste ondersteuning krijgen.

Kwalitatieve zorg moet beschikbaar zijn op het moment dat het nodig is. Dat vraagt om duidelijke keuzes. In Almere gaat een groot deel van het gemeentelijke budget naar zorg, en dat betekent dat elke euro zorgvuldig besteed moet worden. JA21 kiest daarom voor meer grip op de uitvoering. Dat doen we door te werken met minder zorgaanbieders, die streng worden geselecteerd op kwaliteit

en aantoonbaar resultaat. Minder aanbieders zorgt voor meer overzicht, betere controle en minder ruimte voor mogelijke fraude en verspilling. Zorgcontracten moeten niet draaien om zoveel mogelijk uren, maar om wat mensen daadwerkelijk verder helpt. Zo blijft zorg beschikbaar voor wie daarop is aangewezen en verdwijnt publiek geld niet in overhead en versnippering.

Niemand wil maanden wachten als hulp nodig is, zeker niet als het om kinderen gaat. Het verkorten van wachtlijsten, met name in de jeugdzorg, is daarom een duidelijke prioriteit. Dat begint met een betere inrichting aan de voorkant: snelle triage, een helder onderscheid tussen opvoedvragen en echte zorgvragen en eerst lichte ondersteuning waar dat kan. Zorg is daarbij geen eindstation. Trajecten moeten perspectief bieden en gericht zijn op zelfstandigheid.

Tegelijkertijd moet zorgcapaciteit structureel worden meegenomen in de stedelijke planning van Almere. Woningbouw, verdichting en opvang kunnen alleen doorgaan als zorgvoorzieningen, personeel en bereikbaarheid meegroeien. Anders worden problemen doorgeschoven naar de toekomst.

Goede zorg moet dichtbij en toegankelijk zijn, zonder dat inwoners vastlopen in regels en procedures. Sociale wijkteams spelen hierin een sleutelrol. JA21 wil dat zij de ruimte krijgen om te doen waar ze voor bedoeld zijn: snel handelen, samenwerken met welzijnsorganisaties en maatwerk leveren. Minder administratie en duidelijke kaders helpen daarbij. Binnen de Wmo staat maatwerk centraal, met snelle en begrijpelijke procedures, zodat inwoners tijdig de juiste ondersteuning krijgen. Preventie wordt een vast onderdeel van het zorgbeleid, met aandacht voor

eenzaamheid, mentale gezondheid, mantelzorg en kwetsbare groepen, zoals mensen met verward gedrag. Goede zorg stopt bovendien niet bij de gemeentelijke voordeur. Hoewel ziekenhuiszorg landelijk wordt geregeld, is een sterk en bereikbaar Flevoziekenhuis van groot belang voor Almere.

Zonder een volwaardig ziekenhuis neemt de druk op huisartsen, wijkteams en gemeentelijke voorzieningen verder toe. Daarom zet JA21 zich actief in om deze essentiële zorgvoorziening voor de stad te behouden en te versterken.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Fors minder zorgaanbieders in de jeugdzorg en Wmo om verspilling en fraude tegen te gaan.
- ✓ Wachttijden significant beperken door snelle triage en stoppen met onnodige zorgtrajecten.
- ✓ Resultaatgerichte zorgtrajecten met duidelijke doelen en een helder tijdspad.
- ✓ Sociale wijkteams bevrijden van bureaucratie en professionals weer laten beslissen.
- ✓ Wmo-zorg inzetten voor wie het echt nodig heeft, niet als automatisme.

7. Onderwijs

Almere behoort tot de regio's in Nederland met het hoogste lerarentekort. Scholen, vooral in het primair onderwijs, hebben moeite om voldoende bevoegde leerkrachten te vinden. Door dat tekort lopen de gevolgen op: klassen worden samengevoegd, sommige lessen verdwijnen of worden gegeven door onervaren/onbevoegde docenten, en soms wordt (extra) onderwijs uitgesteld of aan banden gelegd. Verwacht wordt dat het tekort blijft bestaan, en mogelijk zelfs toeneemt richting 2030, als er geen structurele oplossingen komen.

De stad wil economisch groeien en innovatie stimuleren. Dat vraagt om goed opgeleide mensen, zowel op mbo-, hbo- als wo-niveau. Toch is het huidige onderwijsaanbod beperkt: er is (nog) geen breed universitair onderwijs in Almere. Hierdoor is het lastiger om talent in de stad te houden of om studenten uit Almere op te leiden voor de banen die er ontstaan. De combinatie van een snel veranderende arbeidsmarkt en beperkte aansluiting van onderwijs kan leiden tot mismatch: te veel of te weinig afgestudeerden in bepaalde richtingen, of onvoldoende aansluiting op wat werkgevers nodig hebben.

Goed onderwijs is de basis voor kansen en groei. Almere groeit snel en dat vraagt om keuzes. JA21 wil dat het onderwijs op orde is, dat leraren hier willen werken en dat jongeren perspectief hebben in hun eigen stad.

Dat begint bij de basis: veilige, goed onderhouden schoolgebouwen. De groei van Almere mag niet leiden tot overvolle scholen of noodlokalen. Onderwijsvoorzieningen moeten daarom structureel worden meegenomen in de stedelijke planning. Het tekort aan leraren vraagt om actie. JA21 wil Almere aantrekkelijker maken voor docenten, met praktische oplossingen zoals ondersteuning bij huisvesting en goede bereikbaarheid van scholen. JA21 kiest voor nauwe samenwerking met scholengroepen, zodat problemen sneller worden aangepakt en scholen zich kunnen richten op hun kerntaak: goed onderwijs.

Tot slot wil JA21 een sterke aansluiting tussen onderwijs en werk. Samen met mbo-instellingen en Almeerse bedrijven worden leer-werktrajecten versterkt. Daarnaast zet JA21 in op meer hoger onderwijs in Almere, gekoppeld aan economische ontwikkeling en de High Tech campus.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Versnelling van het bestaande integraal Huisvestingsplan (IHP), zodat renovatie of vervanging van verouderde schoolgebouwen sneller kan plaatsvinden, in combinatie met nieuwbouw (Pampus, Poort, Nobelhorst).
- ✓ Het aantrekken en behouden van docentenondersteuning. Onderzoek naar een ondersteuningsprogramma DVA (Docenten voor Almere).
- ✓ Strengere handhaving van leerplicht en aanpak van schoolverzuim.
- ✓ Intensieve samenwerking met scholengroepen voor concrete verbeteringen.
- ✓ Ontwikkeling van meer hoger onderwijs in Almere.

8. Energie

Het lokale elektriciteitsnet heeft steeds meer moeite om de groeiende vraag door elektrificatie aan te kunnen. Door toenemende netcongestie kunnen nieuwe woonwijken, scholen en bedrijven vaak niet direct worden aangesloten. JA21 kiest daarom voor een betrouwbare en betaalbare energievoorziening: kernenergie. Windturbines en grootschalige zonnevlaktes leveren wisselvallige energie en tasten ons landschap aan. Binnen onze gemeente willen we daarom geen verdere plaatsing van windturbines en grote zonnevlaktes toestaan.

Keuzevrijheid voor inwoners staat voor JA21 centraal. Huishoudens bepalen zelf welke energiebron zij willen gebruiken. We dwingen niemand om van het gas af te gaan (Almere is al koploper met gasvrije woningen). Collectieve warmtenetten leiden vaak tot afhankelijkheid en hogere kosten. Daarom zijn we terughoudend met de aanleg van warmtenetten en deelname blijft altijd vrijwillig. Bij lokale duurzaamheidsprojecten moet de opbrengst zoveel mogelijk ten goede komen aan inwoners, met als doel minimaal 50% lokaal eigenaarschap.

Het isoleren van woningen is altijd een verstandige keuze: het verlaagt de energierekening en vermindert het energieverbruik. De gemeente stimuleert isolatie door hierover afspraken te maken met woningcorporaties. Voor particuliere woningeigenaren zorgen we voor duidelijke en toegankelijke informatie over beschikbare subsidies en praktische maatregelen.

Er is een sterke toename van digitale en data gedreven bedrijvigheid. Naast dat dit vele kansen en mogelijkheden biedt voor de verdere ontwikkeling van de stad zien we ook dat veel MKB-bedrijven nog onvoldoende beschermd zijn tegen hacking, datalekken of ransomware. Daarnaast zien

we een toenemende afhankelijkheid van online verkoop, reserveringen en klantdata.

Echter, data vraagt ook veel van onze energie- en watersystemen wat ten koste kan gaan van de verdere ontwikkeling van Almere.

Dit vraagt om energiebeleid dat realistisch is en past bij de groei van de stad, maar tegelijkertijd gewenste ontwikkelingen op het vlak van het een innovatieve economie (zoals de High Tech Campus bij Hortus) en woningbouw ondersteunt.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Een realistisch energiebeleid dat haar inwoners en ondernemers niet op hoge kosten jaagt.
- ✓ Afspraken met woningbouwcorporaties over het stimuleren van de isolatie van hun woningen, zodat de energiekosten daadwerkelijk kunnen dalen.
- ✓ Woningeigenaren worden niet versneld van het gas gehaald.
- ✓ Lokaal eigenaarschap bij lokale duurzaamheidsprojecten, zodat deze niet afhankelijk zijn van gemeenschapsgeld.
- ✓ Stimulering van bedrijven die hun eigen energie willen opwekken.
- ✓ Voldoende ruimte en kansen voor marktinitiatieven om kleine kernreactoren (SMR) te plaatsen bij bijvoorbeeld energie-intensieve bedrijven, zoals datacenters, en/of op bedrijventerreinen.
- ✓ Nieuwe datacenters mogen niet ten koste gaan van de energievoorziening van het MKB en de woningbouw.
- ✓ Alleen zonnepanelen op daken en niet op schaarse gronden.

9. Integratie en spreidingswet

De Spreidingswet schuift de verantwoordelijkheid van fallend landelijk asielbeleid af op gemeenten. JA21 vindt dat de bevoegdheid om een AZC te openen altijd bij de gemeenteraad moet liggen en niet via dwang van bovenaf mag worden opgelegd. Wij verzetten ons daarom krachtig tegen de uitvoering van de Spreidingswet en blijven ons actief inzetten voor intrekking ervan. Deze wet legt namelijk een onevenredig zware druk op de draagkracht van onze lokale voorzieningen en gemeenschap.

Daarnaast krijgen gemeenten jaarlijks een taakstelling om een verplicht aantal statushouders te huisvesten. Statushouders krijgen momenteel voorrang op sociale huurwoningen, wat de toch al krappe woningmarkt verder onder druk zet en de wachtlijsten voor woningzoekenden vergroot. JA21 wil deze voorrang afschaffen. Om toch aan de wettelijke taakstelling te voldoen, kijken we naar alternatieve woonvormen, zoals flexwoningen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bevorderen van de integratie van nieuwkomers. Goede integratie begint met het leren van de Nederlandse taal. JA21 zet daarom in op snelle en effectieve integratie, waarbij het leren van de Nederlandse taal en het aanpassen aan de Nederlandse

cultuur, gebruiken en normen en waarden centraal staat. Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk de stap zetten naar betaald werk of, wanneer dat niet haalbaar is, op zijn minst een bijdrage leveren via vrijwilligerswerk.

Almere vangt nu al meer asielzoekers op dan op basis van de taakstelling nodig is, terwijl de stad onder druk staat door woningnood, volle scholen en beperkte zorgcapaciteit. Voor JA21 is de lijn helder: terug naar opvang op het afgesproken minimum en geen structurele uitbreiding daarboven.

De wachttijden voor sociale huurwoningen in Almere zijn lang. JA21 wil daarom de woningvoorrang voor statushouders afschaffen. Sociale huurwoningen worden toegewezen op basis van wachttijd en urgentie.

Integratie in Almere is geen vrijblijvend traject. Nieuwkomers leren zo snel mogelijk Nederlands en nemen actief deel aan de samenleving. Werk staat centraal. JA21 wil dat Almere samenwerkt met Almeerse bedrijven om leer- en werktrajecten op te zetten, zodat nieuwkomers sneller aan de slag kunnen en bijdragen aan de lokale economie. Wie (nog) niet kan werken, levert een bijdrage via vrijwilligerswerk. Weigering om mee te doen wordt niet beloond.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Dat de gemeenteraad beslist over opvang, niet Den Haag.
- ✓ Terug naar opvang op het afgesproken minimum. Geen uitbreiding van het AZC in Almere; de Engelse Mijl.
- ✓ Woningvoorrang voor statushouders afschaffen.
- ✓ Integratie verplicht maken met taal, werk en meedoen als norm.
- ✓ Stoppen met vrijblijvendheid en consequenties bij weigering.

10. Kunst, cultuur en sport

Cultuur brengt mensen samen en speelt een waardevolle rol in onze gemeenschap. JA21 vindt het belangrijk dat culturele initiatieven van onderop uit de samenleving komen. Initiatieven die echt iets bijdragen aan het samenleven in onze gemeente verdienen erkenning en steun. De gemeente ondersteunt cultuurinstellingen dan ook alleen wanneer zij aantoonbare meerwaarde hebben voor onze inwoners, niet omdat subsidies als vanzelfsprekend worden gezien.

Publiek geld moet eerlijk, doelgericht en efficiënt worden besteed. JA21 wil af van onnodige of ideologisch gedreven cultuursubsidies die geen breed draagvlak hebben. In plaats daarvan richten we ons op laagdrempelige en lokale culturele activiteiten die onze gemeenschap versterken, zoals verenigingen, podia voor lokale talenten en evenementen die inwoners bij elkaar brengen.

Daarom wil JA21 strengere subsidiecriteria voor kunst en cultuur invoeren. Subsidies worden alleen verstrekt als sprake is van aantoonbaar maatschappelijk bereik, inhoudelijke kwaliteit en efficiënt gebruik van publieke

middelen. Culturele instellingen worden gestimuleerd om zoveel mogelijk op eigen benen te staan.

Basisvoorzieningen met een brede maatschappelijke functie, zoals bibliotheken en de Kunstlinie, zijn onmisbaar voor educatie en ontmoeting en blijven daarom een publieke verantwoordelijkheid. Deze voorzieningen bereiken een groot en divers publiek en dragen aantoonbaar bij aan de samenleving.

Sportevenementen dragen bij aan sportparticipatie, ontmoeting en de uitstraling van de stad. JA21 wil bestaande sportevenementen behouden en waar passend versterken.

Daarbij is ruimte voor uiteenlopende evenementen die passen bij Almere, zoals hardloop- en triatlonevenementen en hengelsportwedstrijden. De hengelsport en (internationale) hengelsportevenementen moeten in Almere mogelijk blijven.

JA21 Almere pleit voor:

- ✓ Cultuur van onderop, waarbij initiatieven die aantoonbaar bijdragen aan de samenleving erkenning krijgen, maar subsidies geen automatisme zijn.
- ✓ Gerichte inzet van publiek geld, door te stoppen met onnodige of ideologisch gedreven subsidies zonder breed maatschappelijk draagvlak.
- ✓ Strengere en transparante subsidiecriteria, waarbij alleen kunst- en cultuurprojecten met aantoonbaar bereik, kwaliteit en efficiënt gebruik van publieke middelen in aanmerking komen voor ondersteuning.
- ✓ Behoud en financiering van basisvoorzieningen, zoals bibliotheken en de kunstlinie, vanwege hun essentiële rol in educatie en ontmoeting.
- ✓ Behoud en versterking van sportevenementen die inwoners verbinden, met ruimte voor evenementen die passen bij Almere, waaronder hardloop-, triatlon- en hengelsportevenementen.

Slotwoord

JA21 Almere staat voor realistische oplossingen, veiligheid en vrijheid. Dit programma biedt een duidelijke koers voor een stad die groeit, maar met behoud van kwaliteit, rust en balans. Samen bouwen we aan een Almere waar inwoners gehoord worden en waar bestuurders verantwoordelijkheid nemen.

Wij nodigen u uit om samen de koers van Almere te bepalen, met gezond verstand en lef.

Kies op 18 maart 2026 voor

De Juiste Aanpak voor Almere.